

**AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ'NİN “YÜKSEK
ENERJİ FİYATLARINA YÖNELİK ACİL
MÜDAHALE HAKKINDA YÖNETMELİĞİ”**

Elder

AVRUPA BİRLİĞİ KONSEYİ'NİN "YÜKSEK ENERJİ FİYATLARINA YÖNELİK ACİL MÜDAHALE HAKKINDA YÖNETMELİĞİ"

Eylül 2021'den bu yana elektrik piyasalarında görülen yüksek elektrik fiyatları, Rusya'nın Ukrayna'yı işgali sonucu Şubat 2022'den bu yana gaz arzının belirgin şekilde azalması ve özellikle gaz santrallerinden elektrik üretiminin geçici olarak Avrupa elektrik piyasasında fiyat oluşumu dışında tutulması ile birlikte gaz dışındaki kaynaklara tavan fiyat getirilmesi; Avrupa Birliği tarafından elektrik piyasasına yönelik acil durum müdahalesi ve buna bağlı yasal önlem ihtiyacını getirmiştir.

Bu itibarla 29 Eylül 2022 tarihinde Avrupa Birliği Konseyi Genel Sekreterliği tarafından delegasyona sunulan "Yüksek Enerji Fiyatlarına Yönelik Acil Müdahale Hakkında Yönetmelik" teklifi ile özellikle 2022-2023 kış sezonunda üye ülkeler nezdinde uygulanması öngörülen tedbir ve gereklilikler ön plana çıkarılmıştır. Yönetmelik kabul edilerek, 2022/1854 sayısı ile Avrupa Birliği Resmi Gazetesi'nin 07 Ekim 2022 tarihli ve L 2611 seri numaralı sayısı ile yayımlanmış olup; 31 Aralık 2023 tarihine kadar uygulanacaktır. Yönetmeliğin temel içeriği şöyledir;

Amaç ve Kapsam

- Yüksek tüketici enerji fiyatlarını azaltmak için kullanılacak düşük üretim maliyetlerine sahip marjinal elektrik üreticileri için bir **gelir tavanı (revenue cap)**
- Fosil yakıt şirketlerinden, yüksek tüketici enerji fiyatlarını azaltmak ve yenilenebilir enerji kullanımını artırmak için kullanılacak bir **dayanışma katkısı (solidarity contribution)**
- Özellikle **pik talebe** odaklanarak, AB genelinde **eşgüdümlü elektrik talebinin azaltılması (electricity demand reduction)**
- Acil ve geçici piyasa müdahalesi**

Öne Çıkan Tedbirler

İsteğe Bağlı Talep Azalması (On Demand Reduction)

- Üye devletler, **toplam aylık brüt elektrik tüketimini referans dönemine kıyasla %10 oranında azaltmalıdır**. Hesaplama için üye devletler, gaz talebini azaltma hedeflerinden dolayı artan elektrik tüketimini dikkate almalıdır.
- Üye devletler, **tüm saatlerin en az %10'una (1 Aralık 2022 ve 31 Mart 2023 arası)** karşılık gelen pik saatleri belirleyecektir. Bu saatler sırasında **brüt elektrik tüketimindeki azalma saat başına ortalama en az %5 olmalıdır**.
- Üye devletler, en az %3'lük yoğunluk yüzdesini kapladığı sürece ve enerji tasarrufu %10 ve %5 hedeflerine eşit olduğu sürece farklı bir yoğun saat yüzdesi hedeflemeye karar verebilecektir.

Piyasa Gelirleri ve Dağıtım Üst Sınırı (Cap On Market Revenues and Distribution)

- Üreticilerin elektrik (*rüzgar, güneş, jeotermal, rezervuarsız hidroelektrik, biyokütle yakıtı (biyometan hariç)*), atık, nükleer, linyit, ham petrol ürünleri ve turba) üretiminden **elde ettikleri piyasa gelirleri üretilen elektrik MWh başına en fazla 180 EUR olmalıdır**.
- Üst sınır, işlemin gerçekleştiği piyasa zaman dilimine bakılmaksızın (*hem merkezi piyasa hem de ikili anlaşmalar dikkate alınarak*) üreticilerin ve **gerektiğinde üreticiler adına elektrik toptan satış piyasalarına katılan araçların tüm piyasa gelirlerini hedeflemektir**.
- Üye Devletler, üreticilerin diğer teşebbüsler tarafından kontrol edildiği veya kısmen sahip olduğu ve özellikle dikey olarak entegre bir teşebbüsün parçası oldukları durumlarda, emisyon üst sınırının uygulandığından emin olmalıdır.
- Komisyon, uygulamaya ilişkin kılavuz rehber sağlayacaktır.**

Ham Petrol, Kömür, Doğal Gaz ve Rafineri Sektörlerine İlişkin Tedbirler

- Ham petrol, doğal gaz, kömür ve rafineri sektöründeki faaliyetlerden elde edilen artı kazançlar (surplus profits), geçici dayanışma katkısına (Solidarity Contribution) konu olacaktır.**
- Ocak 2018'de veya sonrasında başlayan dört mali yılın ortalama vergilendirilebilir kârında %20'lik bir artışın üzerindeki vergiye tabi kâr (2022 ve/veya 2023 mali yılına ait) üzerinden hesaplanacaktır.
- Dayanışma katkısında uygulanacak oran **en az %33** olacaktır.

TANIMLAR

Piyasa Geliri "Market Revenue"	Bir üreticinin, toptan elektrik piyasasındaki dalgalanmalara karşı güç satın alma anlaşmaları ve diğer riskten korunma işlemleri de dahil olmak üzere ve üye devletler tarafından verilen herhangi bir destek hariç olmak üzere, bu değişimin gerçekleştiği sözleşme biçimine bakılmaksızın, birlikte elektrik satışı ve teslimi karşılığında elde ettiği gerçekleşen gelir anlamına gelir.
Artı Gelirler "Surplus Revenues"	MWh elektrik başına üreticilerin piyasa gelirleri ile elektrik MWh başına 180 EUR'luk piyasa gelirleri üst sınırı arasındaki pozitif fark anlamına gelir.
Artı Kazançlar "Surplus Profits"	2022 mali yılında ve/veya 2023 mali yılında ulusal vergi kuralları uyarınca ve bunların süresi boyunca belirlenen, birlik şirketleri (Union companies) ve daimi kuruluşlar düzeyinde gerçekleştirilen faaliyetlerden tahakkuk eden vergilendirilebilir kazançlar anlamına gelir. 1 Ocak 2018 veya sonrasında başlayan dört mali yılda vergilendirilebilir kâr ortalamasının %20'sinin üzerinde olan ham petrol, doğal gaz, kömür ve rafineri sektörleri.
Dayanışma Katkısı "Solidarity Contribution"	Üye devletler, tüketiciler ve şirketler için enerji piyasalarındaki istisnai fiyat gelişmelerini azaltmak amacıyla ham petrol, doğal gaz, kömür ve rafineri sektörleri alanında faaliyet gösteren birlik şirketlerinin ve daimi kuruluşların artı kârlarını ele almayı amaçlayan geçici bir önlem anlamına gelir.
Yasalaştırılmış/Kanunla Düzenlenmiş Eşdeğer Ulusal Önlem "Enacted Equivalent National Measure"	Eşdeğer bir ulusal önlem, üye devlet tarafından 31 Aralık 2022'ye kadar kabul edilen ve yayınlanan, enerjinin satın alınabilirliğine katkıda bulunan yasal, düzenleyici veya idari önlem anlamına gelir.

Kaynak: Council Regulation (September 30/09/2022)

Elder

Adres : Mustafa Kemal Mah. Eskişehir Yolu 9. km No: 266 Tepe Prime A Blok 3. Kat, D: 37-38 Çankaya / Ankara

Telefon : +90 312 285 11 35 – 36

Faks : +90 312 285 11 26

E-posta : info@elder.org.tr

www.elder.org.tr

Elderbilgi

ELDER